

LIETUVOS BYLA TURI BŪTI IŠKELTA J. T.

Rezoliucijoms Remti Komitetas siekia savo galutinio tikslo. — Į šį žygį įsijungė šiomis dienomis šeši gubernatoriai ir eilė kitų įtakingų amerikiečių.

o — o — o — o — o

"Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų byla turi būti iškelta Jungtinės Tautos ir tinkamai ten apginta", — taip šiomis dienomis rašė Edgar D. Whitcomb, Indianos gubernatorius, įstodamas nariu į Rezoliucijoms Remti Komitetą. Be jo, įsijungė nariais į šį vienetą kiti penki gubernatoriai: Kenneth M. Curtis (Maine), Richard J. Hughes (New Jersey), Marvin Mandel (Maryland), Norbert T. Tiemann (Nebraska) ir Don Samuelson (Idaho).

NĖ LIETUVIŲ VEIKSNYS

Rezoliucijoms Remti Komitetas nėra lietuvių veiksnys, o amerikiečių organizacija, kovojanti dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės ir nepriklausomybės. Šis junginys buvo suorganizuotas lietuvių pastangomis, kuriame jie dar ir dabar tebevaidina pirmąją vaidmenį. Kaip visiems žinoma, šio vieneto pastangomis buvo praversta garsioji rezoliucija JAV-bių Kongrese (Atstovų Rūmuose ir Senate), reikalaujanti Pabaltijo kraštams laisvės ir nepriklausomybės. Tolimesnis šios organizacijos žygis — priversti krašto administraciją tą rezoliuciją įgyvendinti, iškeliant Pabaltijo kraštų bylą J. Tautos ir ją ten tinkamai apginant.

ADMINISTRACIJA MŪSŲ PUSĖJE

Dabartinė JAV administracija yra tam reikalui palanki. Rezoliucijoms Remti Komiteto nariais yra net JAV-bių prezidentas Richard M. Nixon, viceprezidentas Spiro T. Agnew ir eilė kitų administracijos pareigūnų. Pokalbis tuo klausimu jau seniai užmegstas su atitinkamomis administracijos institucijomis: vedami pasitarimai ir žodžiu ir raštu. Visas reikalas yra stadijoje, kada negalima viešai nei kalbėti nei rašyti. Tai yra tylus ir intensyvus darbas, kurio rezultatus pamatysime tik po kurio laiko. Sudėtingiems klausimams nėra paprastų ir skubių sprendimų. Rezoliucijos pravedimas Kongrese užtruks apie 6 metus, atrodo, kad antras žingsnis tiek daug laiko ne pareikalaus.

Tėviškės Aidai.

ŠVENTASIS TĖVAS PALAIMINS LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIĄ ROMOJE

Gauta telegrama iš Romos, kad šventasis Tėvas Paulius VI palaimins Lietuvos kankinių koplyčią liepos 7 ar 8 dieną. Sąryšyje su koplyčios palaiminimu bus eilė kitų svarbių įvykių: audiencija su šventuoju Tėvu, pamaldos už Lietuvos kankinius, Šv. Kazimiero kolegijos Romoje 25 metų sukakties paminėjimas. Amerikoje ir Kanadoje skelbiama registracija norinčiųjų vykti į Romą. Iš Lietuvos nuotaikų atrodo, kad Romoje ta proga suplauks iš visų kraštų rekordinis lietuvių skaičius.

Vysk. V. Brizgys.

• **Komunistinė Kinija** 488 kartus pažeidė sovietų rubežius, taip sako Maskvos spauda. Pekinas sutinka, kad buvo daug pasienio karinių susirėmimų, bet ne tiek daug, kaip sako Maskva, būtent, Pekino žiniomis, tik 429 kartus šaudė. Tokie pareiškimai turi aiškius propagandinius tikslus. Iki šio laiko nei vieni, nei kiti rimtesnių karinių veiksmų nesiėmė ir daro visas galimas pastangas tikrojo karo nepradėti.

• **Tarptautinė organizacija** nustatė, kad maisto pasaulyje pagaminta 3 nuos daugiau 1968 m., kada gyventojų skaičius priaugo 2 nuos. Geras grūdų derlius Australijoje ir N. Zelandijoje. JAV, Kanada ir Australija turi galvosūkį, kur parduoti kviečius, nes dėl pertekliaus krito kainos. Trūksta burnų, kuriuos už grūdą sumokėtų geresnę kainą, bet yra milijonai alkanių, kurie neturi pinigų grūdą nusipirkti.

• **JAV-ių žinomi lietuvių draugai kongresmanai** Rodion ir Stratton Amerikos parlamente iš naujo iškėlė Lietuvos klausimą, pateikdami įstatymo projektą, kuris įgallintų išleisti JAV-ių pašto ženklą, skirtą Lietuvos ir Baltijos tautų pripažinimo de jure 50 metų sukakties paminėti. Tuo pačiu klausimu kreiptasi ir į vyriausią JAV pašto tvarkytoją Winton Blount, kuris pasižadėjo palankiai šį klausimą svarstyti.

• **Sausio 4 d. sulūžus užtvankai**, buvo užlietas Mendozos miestas. Apie 50 su viršum žmonių yra žuvusių vandeny. Didelis skaičius dingusių, kurių likimas dar nėra žinomas. 1.500 pabėgėlių, palikusių savo namus ir pasitraukusių į saugesnes vietas. Materialinių nuostolių padaryta apie 5.000 milijonų pezu. Vanduo jau nuslinko ir miestas pamažu valosi nuo suneštų purvų.

ARABŲ IR ŽYDŲ VALSTYBĖS NAUJO KARO IŠVAKARĖSE

Prąėjus dviem metams nuo karo pabaigos, Artimųjų Rytų padėtis ne tik ne gerėjo, bet tarsi ugniakalnis pradėjo veržtis į paviršių kas kart vis didesniais puldinėjimais. Mėnesiais išsėdėję New Yorke "keturių didžiųjų" ambasadoriai iki šiol nesurado išeities nei priemonių, kaip suvesti abi kovojančias puses prie pasitarimų stalo. Kada JAV kovoja už saugumą prieš 21 metus įsikurusios Izraelio valstybės, kitoje stalo pusėje sovietai diplomatinio keliu bando sugražinti arabams jų prarastas karo metu žemes. Į tai ką N. Yorke kalbama mažiausiai kreipia dėmesio žydai ir arabai. Žydai net ir nemano pasitraukti nuo Suez kanalo ne vieno žingsnio, kol arabai nepripažins Izraelio valstybės teisėtumo.

Izraelio išitvirtinimas kitoje kanalo pusėje nuolat primena arabams sumanesnio priešo buvimą ir tuo pačiu savo pažeminimą prieš tuos, kurie žmonėmis, ginklais ir turtais silpnėsi pajėgė užkirsti kelią Maskvos - arabų planui. Remiami sovietų ginklais, maistu ir instruktoriais, arabai vėl jaučiasi pilnai pasi-

ruošę atkeršyti žydams ir dar kartą pamėginti panaikinti Izraelio valstybę.

Šešių dienų karas paliko arabų pasaulį suskaldytą, jų žemę okupuotą. Jie prarado Gazos ruožą, Sinajaus dykumą su labai reikšmingu Suez kanalu. Egiptas patyrė skaudžių militarinių - medžiaginių nuostolių ir tuo pačiu vidaus politinių sukretimų, kurie vos nenuvertė Nasserio nuo sosto. Jordanas rytuose neteko Jeruzalės ir drauge strateginiai reikšmingos kalvų srities, supančios šį miestą. Militariniu ir politiniu atžvilgiu arabai pralaimėjo visuose frontuose. Tačiau šešių dienų karas neišsprendė Artimųjų Rytų problemos — jas tik padidino. Okupuotos arabų žemės sukėlė naujų rūpesčių ne vien arabams, bet ir laimėtojams žydams. Užkariaudami arabų žemes žydai paveldėjo milijoną arabų ir drauge dalį ekonominių, bei saugumo rūpesčių. Žiūrint iš strateginio taško, tos žemės yra būtinos kaip atsargos zona Izraelio saugumui.

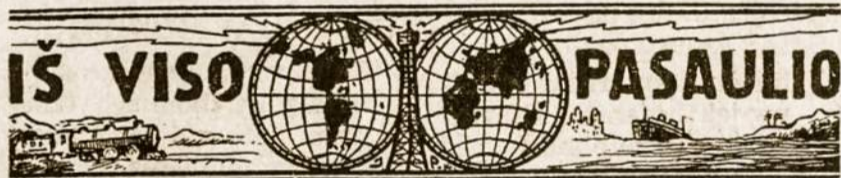
MILITARINĖ PADETIS

Šiandieną Art. Rytų padėtis stovi ant naujo karo

slenkščio. Reikėtų peržvelgti abiejų pusių militarinę padėtį.

Londono strateginių mokslų institutas išaiškines abi puses surado, kad visais atžvilgiais militarinė persvara randasi arabų pusėje. Imant kartu arabų karui besiruošiančias valstybes (Egiptą, Siriją, Iraką ir Jordaną) jų pusėje priskaitoma 400.000 karių, kurių skaičius karo atveju galėtų prašokti virš pusės milijono. Tuo tarpu trijų milijonų Izraelio valstybės jau spėjo sulipdyti 300.000 armiją. Oro pajėgų persvara taip pat randasi arabų pusėje. Daugiausia domės Izraelis skyria ne oro galybei, bet gynybos pabūklams bei motorizuotiems daliniams. Šioje strategijoje jie nedaug teatsilieka nuo arabų, valdydami apie 1.000 tankų su 1.300 šarvuočiais.

Sakoma, kad pasimetę arabai vargu ar kada laimės karą prieš žydus, ta pati teorija tinka žydams sakant, kad vargu ar kada žydai suras ramybę arabų pasaulyje. Bet reikia neužmiršti, kad už Izraelio arabų valstybių nugarų, stovi Sovietų Sąjunga ir galingoji šiaurės Amerika.

• Visoje Europoje siaučia asiatiškos gripės epidemija. Šimtai ligonių paguldomi kasdieną į ligonines. Yra daug mirties aukų.

• Nuo sausio 7 d. bus pakelta susisiekimo miesto autobusais kaina. Žemiausia kaina — 15 pezu, aukščiausia — 21, miesto centre. Priemiesčių susisiekimas nuo 15 ligi 30 pezu.

Vatikanas išdirbo ir pasiūlė taikos planą Jordanijai, Egiptui ir Izraeliui. Pagal šį planą Jeruzalė turėtų būti laisvas miestas, kuris būtų taikos ir maldos vieta, prieinama visoms tautoms. Popiežius savo plane siūlo padaryti Jeruzalę internacionaliniu miestu.

DIDĖJA KONCENTRACIJOS STOVYKLŲ SKAICIUS

Šveicarijos laikraštis Der Bund, rašo, kad pro geležinę uždangą prasiskverbė žinios, jog nuo 1966 metų liepos mėnesio Sovietų Rusijoje padidėjo koncentracijos stovyklų skaičius. Vien pastarųjų dviejų metų laike įsteigtos 56 naujos stovyklos. Jose kalinami keli šimtai tūkstančių žmonių.

Didžiausia stovykla esanti Darioje su 15000 kalinių priverčiamiesiems darbamams dirbti. Koncentracijų centras esąs Tobolske. Apie jį yra dar 20 mažesnių stovyklų. Čia yra laikomi vyrai ir moterys ištremti iš Rytų Europos. Ypatingai sunkios gyvenimo sąlygos esą Vorkutoje, Ismoje, Noškas, Ustase.

• Jau beveik 25 metai kaip pasibaigė antrasis pasaulinis karas, bet ligi šiolei vis dar nėra pasirašyta pokarinė taikos sutartis. Lygiai taikos sutarties niekas nepasirašė ir pasibaigus Izraelio ir arabų karui 1967 m., kuris truko šešias dienas.

• Didelį skandalą sukėlė penkių laivų - tankų istorija, Prancūzijoje. Šie laivai prancūzų gamybos, bet kaip karo ginklas buvo sulaikyti Čeburgo uoste, nes priklausė Izraeliui. Tačiau žydai slapta nakties metu tuos laivus išplukdė iš uosto ir persigabeno į Haifo uostą.

SLA CENTRO VALDYBA

LINKI VISIEMS SKYRIAMS, jų valdyboms. Jaunimui L.U.A., Nariams, broliškoms organizacijoms, Ansambliams, Chorams, Spaudai, Radio Valandėlei ir visiems kitiems, kurie yra šiokiu ar tokiu būdu prisidėję prie mūsų organizacijos ir bendrai prie lietuviškos veiklos:

LAIMINGŲ 1970 NAUJŲ METŲ!

SLA Centro Valdyba.

VISI DALYVAUKIME LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 52 METŲ SUKAKTIES MINEJIME!

Vasario 14 (šeštadienį):

21 VAL. SLA RŪMUOSE Av. SAN MARTIN 3175, LANUS, VASARIO 16 D. MINEJIMAS PROGRAMOJE: SVEIKINIMAI, DAINOS, ŠOKIAI IR TT.

Vasario 15 (sekmadienį):

10 VAL. PAMALDOS BS. AS. KATEDROJE CELEBRUOJANT AVELLANEDOS VYSKUPUI, GIEDA ŠV. CECILIJOS CHORAS. 11 VAL. VAINIKO PADĖJIMAS PRIE LAISVĖS PIRAMIDĖS.

ALOS Tarybos šventei Ruošti Komisija.

LIETUVIAI PASAULYJE

• Suomijos lietuvių veikėjas Juozas Marganavičius baigia aštuntą dešimtį metų, Suomijoje gyvena nuo 1912 metų. Nepriklausomybės laikotarpy jis dažnai lankydavosi Lietuvoje, domėjosi sportu, buvo įsteigęs pereinamąją dovaną sportininkams. J. Marganavičius yra apdovanotas Gedimino ordinu bei kitais žymenimis. Suomijos medalį yra gavęs už dalyvavimą suomių-rusų kare 1939 metais.

• Dr. Jonė Pečiulytė, bendrosios ir vaikų psichiatrijos specialistė, pradėjo privačią praktiką Zuericho mieste, Šveicarijoje. Ji yra dukra gen. M. Pečiulionio, dalyvavusio partizanų kovose prieš sovietinę okupaciją.

• Nesenai mūsų tarpe gyvenęs Mykolas Galeckas, kuris dabar gyvena Čikagoje, buvo susirgęs, paguldytas į ligoninę ir jam buvo padaryta operacija. Ji gausiai lankė buvę Argentinos lietuviai, iš ligoninės jau išėjo ir jaučiasi gerai.

• Dienraštis "Draugas" Čikagoje paskelbė devynioliktą romano konkursą. Paskutinį Draugo konkursą laimėjo rašytojas Jurgis Gliuoda už "Liepsnos ir apmaudo sąsiučių". Premija — \$ 1.000 dol.

• Rašytojas Jurgis Gliuoda laimėjo Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio skelbtą romano iš partizanų kovų konkursą. Romano pavadinimas — "Aitvarai ir giria". Premijos didis — \$ 1.000 dol., kurios mecenatai yra Ona ir Valerijonas Šimkai.

• Algirdas Žemaitis, čikagietis, šiuo metu dirbęs Jungtinių Tautų įstaigoje Romoje yra išvykęs, kaip geresniu maistu aprūpinimo ekspertas, į Teheraną, Irano sostinę.

• Kun. A. Saulaitis SJ. yra parašęs plačią ir įdomią jaunimui knygą: "Skautų užsiėmimai". Veikalas apima skautų užsiėmimus vasarą ir žiemą.

• Lietuviai saleziečiai Italijoje iš Castelnovo Don Bosco savo mokyklą perkėlė į Romą, kur sąlygos palankesnės moksliniui atžvilgiu (Romoje veikia amerikiečių, anglų bei vokiečių aukštesnės mokyklos) ypatingai kultūros bei veikimo atžvilgiu. Saleziečiai įsigijo Romoje namą, kur galės tilpti lietuviška mokykla, liet. spaustuve, bendrabutis, spaudos bei radio apaštalavimo centras.

• Cathy Zanichovskaitė 19 metų amž., lietuvių tėvų dukra, buvo išrinkta "Miss New Hampshire" — valstijos JAV gražuole.

• Minint Tumo Vaižganto 100-sias metines, Vytauto Didžiojo bažnyčioj Kaune susirinko labai daug žmonių. Kaip žinome, Vaižgantas buvo tos bažnyčios klebonu.

• Švenčionių miestas šiuo metu gana skurdžiai atrodo. Gyventojų tėra 4500. Nuo 1883 m. Švenčionyse veikia vaistažolių apdirbimo fabrikas, kuris esąs vienintėlis tokios rūšies visoje Sov. Sąjungoje. Fabrikas gamina 150 rūšių vaistų, kurie pasiekia net 170 pasaulio šalis.

• Antanas Kavaliauskas iš Selnakundžių km. laikomas seniausiu kupiškėnu. Jam dabar yra 105 metai amž. Jis dar pėsčias nueina į Kupiškį (6 kilm.) ir pėsčias sugrįžta atgal į Selnakundžius. Kupiškio muziejaus prašomas, jis nupynė ir padovanojo vyžas.

• 'Internacionalistų' klubai steigiami Lietuvos mokyklose. Jų nariai privalo susirašinėti su: "kitų tarybinių tautų mokiniais" (žinoma rusų kalba), lankyti įvairias Rusijos vietas, sekti "didžiosios rusų tautos laimėjimus" ir daryti viską, kad greičiau nustaustų, pasidarytų rusais.

• Suvenyrus gaminti skatinami okup. Lietuvos mokiniai, kad mokyklos turėtų ką padovanoti mokyklas nuolat lankantiems "iškiliems rusams".

OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

• Lietuvos Metrika - dokumentų rinkinys kurie po 1795 m. Lietuvos padalinimo, buvo rusų išvežti ir ligi šiol negražinti. Lietuvių noras juos paskelbti buvo nesekmingai judinamas okup. Lietuvoje. Šiuos dokumentus spausdinti ir skelbti rusai nedavė sutikimo. Pastaruoju metu ši klausimą kiek sekmingiau judina Lenkijos istorikai ir tikisi bent dalį jų išgauti iš rusų ir paskelbti.

• Prahoje buvo atidaryta lietuvių taikomosios dailės paroda, į kurią buvo iš Lietuvos pasiųsta geriausi keramikų, tekstilinkų, gintaro ir metalo meistrų darbai. Lietuvius atstovauja net 68 autoriai. Kalbama, kad ši paroda buvo surengta rusų įsakymu, tikslu parodyti čekoslovakams, kokią didelę "laisvę" turi rusų pavergti lietuviai.

• Rokiškyje buv. dvaro rūmuose (dabar kraštotyros muziejus) atidaryta buvusių rokiškėčių mokytojų dailininkų (dabar jau mirusių) P. Simanavičiaus ir A. Sūkio darbų paroda.

• Šimtamečių senelių vakaronė buvo suruošta Dusetose. Senelių susirinkimą globojo K. Būgos vardo vidurinės mokyklos mokiniai Dusetose.

• Turistai prilyginami skėriams. Ignalinos rajonas Lietuvoj, panašiai kaip Palanga, kasmet esti užplustamas "skėrių" (to krašto žmonės sako "šarončių"), t. y. turistų iš visų Rusijos pakampių. Spalio 11 d. TIESA rašė, kad rajone gyventojų 36 tūkstančiai, o "svečių viešinių ilgiau kaip savaitę — 45 tūkstančiai. Rajono administracijos viršininkė skundžiasi, kad tokiam turistų kiekiui aprūpinti nėra priemonių ir iš viso tas reikalas tvarkomas neūkiškai. Todėl taip ir yra, kad vietos žmonės turistais nesidžiaugia, kaip kituose kraštuose, kur iš turizmo turi pelno, o priešingai — vadina juos "šarončiais".

• Rugpiūčio 8 d. Palangoje buvo paminėta 70 metų sukaktis nuo pirmojo lietuviško vaidinimo, tai yra, nuo Vilkutaičio - Keturakio "Amerikos pirtyje" pirmojo pastatymo vienoje Palangos daržinėje. To spektaklio vietoje dabar iškilmingai atidengtas paminklinis ažuolinis stulpas. Buvo paskaitų, atsiminimų, koncertas ir tos pačios "Amerikos pirtyje" vaidinimas. Vaidino vietinis dramos mėgėjų būrelis.

• Madų parodos pradėtos ruošti ir Lietuvoje. Nesenai Kretingoj buvo suruošta vaikų drabužių ir žaislų paroda.

LIETUVA PANAŠI Į ROŽINĮ (ROŽANČIŲ)

LENKŲ ŽURNALO "KULTŪRA" SAMPROTAVIMAI APIE DABARTINĘ LIETUVOS PADĖTĮ

Paryžiuje leidžiamas laisvųjų lenkų kūrybinės minties žurnalas "Kultūra" yra patrauklus tiek savo intelektualiniu lygiu tiek plačia turinio problematika. Tarp kitų dalykų čia laiks nuo laiko randa vietos įvairūs lietuviški klausimai.

Viename žurnalo tomelyje išspausdintas keliolikos puslapių straipsnis apie nūdienią Lietuvą. Jo autorius E.

kai buvo užbaigta "pacifikacija". Tokiu žodžiu, atrodo, reikia suprasti sovietinį sudorojimą su pasipriešinimo sąjūdžiu krašte.

Pasivėlavimas išėjęs Lietuvos pramonei į naudą, nes dabar ji kuriama šiuolaikinės technologijos pagrindais. Kitas jos būdingas bruožas — nesiremti vietiniais žaliavų ištekliais. Kaikurie naujai įdiegtos pramonės gaminiai užima labai žymią vietą visos Sov. Sąjungos mastu. Pvz. 1968 m. Lietuva pagamino apie 4 mln. elektros skaitiklių. Tai patenkino

jusios žemės ūkio eksporto gaminių šakos — sviestas ir bekonas. Maisto pramonėje išaugo tik cukraus ir žuvies produktų gamyba.

Palyginti šviesų švietimo ir pramonės vaizdą aptemdo nesėkmės kituose ūkinio ir viešojo gyvenimo baruose. Ypač liūdnai atrodo žemės ūkis, kurio dabartinė organizacija — sako E. Žagiell — neatitinka lietuviškosios tradicijos ir galvosenos, todėl jos padariniai fatališki.

PADIDĖJUS TERITORIJAI

Prijungus 9.000 kv. kilometrų Vilniaus srities, prieškarinė Lietuvos teritorija padidėjo šeštadaliu, tačiau žemės naudmenų plotas sumažėjo 2,74 mln ha iki 2,43 (1964) galvijų skaičius — 10 %, kiaulių — perpus. Labai svyruoja metiniai derliai. Vienais nederlingais metais gautasis derlius sudaręs tik pusę 1938 m. derliaus. Sumažėjo kviečių bei avižų auginimas, visiškai sužlugdyta daržininkystė, daržovės importuojamos iš kitų respublikų. Kolūkiuose pusė išlaidų tenka išbujojusiai administracijai.

Jau keleri metai vykdomas laipsniškas mažų kolūkių jungimas į didelius "agromiestus", senos sodybos griauamos, o naujos gyvenvietės lėtai dygsta. Mechanizavimas, elektrifikavimas vis labiau keičia kaimo veidą. Vilnijos kaimietis daugiausia šviečiasi elektra ir šildosi dujomis.

Pertvarkomame kaime ir statomuose miestuose labai aštri būtų problema. Penkmetis planas numato tik 1970-siems 7,7 m² gyv. ploto asmeniui.

Bendras gyvenimo lygis žemas. Prieš keletą metų Lietuvos darbininkas vidutiniškai uždirbdavo 60 rb. Netrukus visoje Sov. Sąjungoje buvo nustatytas toks minimalus atlyginimas. Pastaruoju metu gyvenimas kaime kiek pagerėjęs. Daug padaro siuntiniai iš Amerikos.

Vilniečius smarkiai jaudina projektuojamas Neris vandens nukreipimas per Svisločių į Minską, kuriame gyvena daugiau kaip 800.000 žmonių. Baiminamasi, kad Neris virsianti menku upokšniu, nors planuotojai tikina, kad vandens užteks abiem sostinėm.

Tačiau ne tik vandens ūkis riša. Lietuvą ir Gudiją. Visas Lietuvos ūkinis gyvenimas nūdien yra taip glaudžiai susietas su sovietiniu užnugariu, kad atsiskirti, net susidarius palankiai politinei konjunktūrai, būtų be galo sunku.

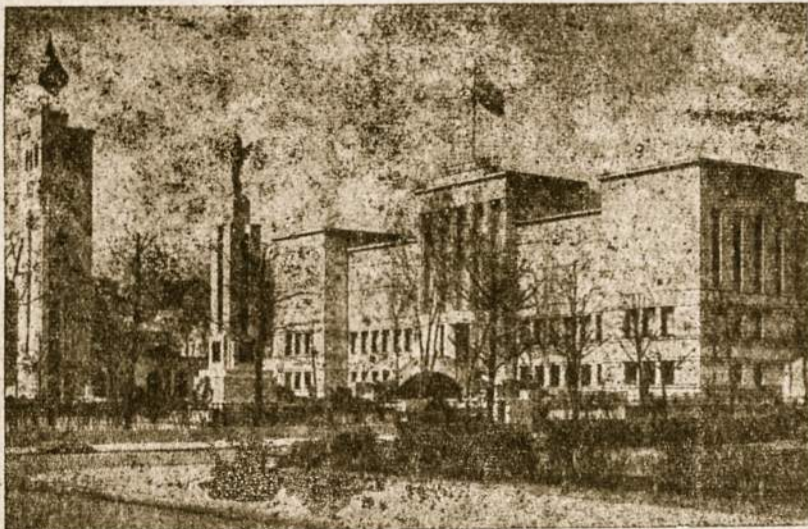
Vakaruose įprasta galvoti jog Chruščiovas buvęs "geras", o Berija — "blogas", blogesnis už patį Staliną. Lietuvoje vyraująs priešingas

įsitikinimas. Berija mėgino remtis kitomis tautybėmis, atšaukė rusų mases iš Lietuvos, porai metų sulaukė rusifikaciją. Tuo tarpu Chruščiovas buvo aršiausias rusintojas. Jo laikais sustiprėjęs religinis persekiojimas.

NUOSTOLIAI ŽMONĖMS

"Kultūros" bendradarbis pateikia gana tikslius duomenis apie Lietuvos gyventojų nuostolius žmonėms. Dabartinį Lietuvos plotą sudaro 50.000 kv. km. prieškarinės teritorijos su Klaipėda ir 9.000 kv. km. Vilniaus sritis. Šiame plote 1939 m. buvo 3,1 mln gyv. Po 30 metų vėl persirista per 3 mln. Per tą laiką Lietuva netekusi vieno milijono žmonių. Tame tarpe apie 200.000 žydų nužudyta, 200.000 lenkų repatrijuota Lenkijon, 250.000 atsidūrė Vokietijoje ir Vakaruose (iš jų 60.000 pabėgėlių, 30.000 išvežtųjų darbams, 50.000 repatrijantų, virš 100.000 evakuotų Klaipėdos gyv.), 350.000 deportuota Sibiran, žuvo kalėjimuose ir kt.

(tąsa 4 pusl.)

Karo Muziejus ir Laisvės paminklas Kaune.

Žagiell — akylas lietuviškųjų reikalų stebėtojas: geba prieiti prie šaltinių, suregistruoti reikšmingesnius faktus ir kritiškai juos apdoroti. Duodame kai kurias to straipsnio mintis.

ŠVIETIMAS IR PRAMONĖ

Akivaizdžius pasiekimus autorių mato Lietuvos švietimo ir pramoninimo baruose. Pramonė pradėta plėsti ne tuojau po karo, bet vėliau,

apie 90 % sov. poreikių.

Aukštai išsivysčiusi gamyba yra tokiose šakose, kaip cemento mažo galingumo variklių, dulkių siurblių, televizorių gamyboje. Nevisos pramoninės gamybos šakos vienodai tarpsta. Yra tokių, kurios smarkiai atsiliko nuo prieškarinių rėdiklių — tai celiuliozės gamyba, linų apdirbimas. Katastrofiškai nukrito prieškarinės pagarsė-

Lietuvos laukų artojas.

Mokslas + Menas + Literatūra

JUOZAS MAČERNIS

Profesorius, mokslininkas-filosofas, rašytojas. Gyvena mūsų tarpe kukliai niekuo nesiafišuodamas, paskendęs savo minčių ir rašymo darbe.

Gimė 1991 m. sausio mėn. 22 d. Šarnelės km. Žemaičių Kalvarijos valsč. Telšių apsk. Gimnazijos moksle ėjo Palangoj, Liepojoj ir Gomelyje. 1924 - 25 m. studijavo Ženevos Pedagoginiame Institute.

1927 m. baigė Lietuvos universiteto Teolog. - Filosofijos fakultetą. Mokytojavo Telšių mokytojų seminarijoje, vėliau Telšių kunigų seminarijoje. Telšiuose suorganizavo Vysk. M. Valančiaus liaudies universitetą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, po to emigravo į Argentiją. Buenos Aires Loyolos u-tete dėstė gamtos filosofijos kursą.

Profes. rašyt. Juozas Mačernis.

J. Mačernis bendradarbiauti spaudoje pradėjo jau nuo 1908 metų. Redagavo Žemaičių Prietelių Telšiuose ir esperantų laikraštį Litovo Stelo. Kaip esperantininkas išleido keletą knygelių šioje srityje. Be to išspausdino virš 20 originalių ir verstinių knygų ir brošiūrų, jų tarpe: Garbinga būti tikram katalikui, Gyvybės atsiradimas, Kristus tikrai gyveno tarp mūsų, Mirusieji gyvena, Spiritizmo dvasios, Tėvų ir vaikų dabartiniai rūpesčiai, Žmonijos pradžia ir galas, Teresė Naumanaitė, Konnersreuto kančios gėlė ir daug kitų.

Atvykus jam į Argentiją, nors ir reikėjo rūpintis darbu ir kasdienine duona, vis dėlto nesiliovė rašęs. Yra išleidęs kelias filosofinio turinio knygų ispanų kalboje kaip pav. El hombre es un enigma? ir keletas kitų, kurios sulaukė labai šilto įvertinimo argentiniečių tarpe.

Jis yra dėdė mūsų žymaus poeto Vytauto Mačernio, žuvusio karo metu nuo granatos skeveldros Žem. Kalvarijoje, apie kurį Laiką jau buvo išsamiai rašyta.

Juozas Mačernis su žmona gyvena Guillon mieste, Buenos Aires. Argentinoje gyvena ir jo sūnus Povilas su žmona Marija Mačerniai nuolatiniai Laiko bendradarbiai. Čikagoje yra Mačernių duktė

su šeima.

Šio mėn. 22 d. J. Mačernis sukanka garbingo 79 metų amž. Sveikiname ir linkime ponui profesoriui daug sveikatos ir ryžto bei jėgų kūrybiniam darbe.

NAUJAS "LAIKO" KALENDORIUS

"Laikas" kasmet išleisdamo sieninį kalendorių, bet šį kartą užsimojo išleisti net atskirą knygą su 80 puslapių. Šioji knygutė pasižymi netiek meniškumu, kiek savo praktiškumu. Joje surašyti Argentinos ir Urugvajaus svarbesnių lietuvių: veikėjų, prekybininkų, amatininkų, gydytojų, mokytojų, įvairių kitų profesionalų adresai ir telefonai. Tai tikras žinynas, kaip ir parašyta ant viršelio. Žinynas sutvarkytas pagal vietas ir pagal alfabeta, kas labai palengvina surasti norimą asmenį.

Tarp mėnesių šventųjų randame naują dalyką, tai kaikiurių svarbesnių lietuvių tautos istorijos įvykių faktų pažymėjimas ant paraštės bendrai orientacijai.

Tik pasigendama daugiau vaizdų, kurie paivaizdintų sausus telefonų skaičius ir žmonių vardus. Kalendorių paruošė Pijus Gudelevičius, bendradarbiavo ponija Ona Kairelienė ir kun. Juozas Petraitis.

K.A.S.

• Dr. Jonas Valaitis vygdo tyrimus ieškodamas sekmingiausių būdų susekti vėžį. Jo tyrimus įvertindama tam reikalui JAV kovai su vėžio liga draugija paskyrė 22.650 dol. Dr. Valaitis tyrimus praveda su 4.078 žmonėmis, kurie savu noru įsijungė į šį mokslinį uždavinį, duodami sekti jų sveikatos stovį. Be kitų dalykų, dr. Valaitis, padedamas laboratorijos techniku štabo, tyria rūkančiųjų seiles, ieškodamas jose vėžio ląstelių. Patikrinęs apie 3000 rūkinių, rado 4,8 proc. turinčių nenormalias ląsteles seilėse, tuo tarpu tarp nerūkančiųjų tokių ląstelių surasta mažiau vieno proc. Panaudodamas šį ir kitus tyrimo būdus dr. Valaitis yra susekęs vėžio ligos ženklus ir tokiuose žmonėse, kurių rentgeno nuotraukos nerodė jokių žymių. Nenormalių ląstelių atradimas tikrai rodo linkimą į tą ligą, bet dar nebūtinai, kad ta liga būtų tame asmeny išsivysčiusi. Kaip anksčiau minėti duomenys rodo, rūkantieji apie penkis kartus daugiau turi galimybės susirgti plaučių vėžiu.

• Seniausias pasauly universitetas Feso Kuramino Maroke įkurtas 859 metais, Oksfordo universitetas Anglijoje įsteigtas 1167 m., o Pariziaus 1180 m.

"LIETUVIAI ARGENTINOJE" NAUJA LAIDA

Kai šeimninkei pavyksta iškepti geras pyragas, tai visi pasigardžiuodami valgo iki kol nelieka, o paskui kai pasigenda, pageidauja kad iškeptų ir kitą. Taip atsitiko ir su leidiniu "Lietuviai Argentinoje". Pasibaigus pirmajai laidai, girdint žmonių pageidavimus, teko leisti vėl antrą laidą, kuri po ilgo ruošimo, taisymo ir dar ilgesnio laukimo, galutinai pasirodė ir jau randasi rinkoje: Buenos Aires lietuvių tarpe platina ALOS Tarybos nariai, o Santa Fe provincijoje, Kordoboje ir kitose tolimesniose vietose platina patys leidėjai.

BENDRO DARBO VAISIUS

Šis leidinys tai vaisius bendro darbo tarp leidėjų ponų Jurgio Brizgio, Jono Papečio ir ALOS Tarybos sudarytos specialios komisijos Bs. Aires lietuvių veikėjų: Art. Mičiūdo, Zef. Juknevičiaus, Onos Kairelienės, Kosto Norkaus, kun. Aug. Steigvilo, ir Leopoldo Stankevičiaus. Ši komisija buvo atsakinga už visų keturių kongresų ir visų Buenos Aires lietuvių organizacijų aprašymą, o patys leidėjai redagavo atskirų šeimų aprašymus iš įvairių miestų. Raidyną surinko "Laiko" sapustuvė, o atspausdino ofsetu Rosario "Colegio Salesiano San Jose" spaustuvė, prižiūrint tos spaustuvės vedėjui ponui Jurgiui Brizgiui.

Paėmus rankon leidinio naują laidą jau iš tolo patraukia akį meniškai pono J. Brizgio paruoštas viršelis su lietuviška Vytim viduryje ir su lietuvių atgimimo simboliais: knygnešiu, vargo mokykla ir Lietuvos kariu. Užpakalinį viršelio šoną puošia Lietuvos Nepriklausomybės paminklo paveikslas.

Verčiant leidinį laps po lapo akin krenta meniškai paruoštos klisės, švarus ofseto atliktas spausdinimo darbas, gana skoningai išdėstyti paveikslai, juodu šriftu pabrėžtos paveikslų paraštės. Tikrai galėtų būti stambesnės ir riebesnės antraštės arba titulai. Pasitaiko viena kita korektūros klaida, kuri nedarė bendro gražaus vaizdo. Labai graži mintis, kad po klisėmis trumpai apibūdinta ir ispanų kalba, kad ir lietuvių kalbą nemoką gali orientuoti.

NAUJI ELEMENTAI LEIDINYJE

Naujas dalykas šiame leidinyje trumpas aprašymas Lietuvos istorijos didžiųjų vyrų, didžiųjų kunigaikščių ir mūsų tautos patriarkų: Dr. V. Kudirkos, J. Basanavičiaus, poeto Maironio ir trijų Lietuvos prezidentų aprašymai.

Taip pat didelis įnašas šioje laidoje, kai randame plačiai apibūdintą Lietuvos Vyriausiojo Išlaisvinimo Komiteto (VLIKO) ir Pasaulio

Lietuvių Bendruomenės veiklos aprašymą.

Labai plačiai ir vaizdžiai aprašomi keturi Pietų Amerikos Lietuvių kongresai, įvykę Buenos Aires mieste (1960 ir 1967 metais), Montevideo mieste (1963 m.) bei San Paulo mieste (1965 metais). Pirmą kongresą aprašė — Zef. Juknevičius, antrą — Vyt. Dorelis, trečią — H. Mošins-

Artūras Mičiūdas Redake. komis. pirmininkas.

kienė ir ketvirtą — kun. A. Steigvilas. Kongresų aprašymuose sukaupta netik visa kongresų eiga, bet kartu gyvai iliustruota paveikslais, kas padaro įdomų ir nenuobodu skaitymą gana ilgokų aprašymų. (iš viso 34 puslapiai).

LIETUVIŠKOS ORGANIZACIJOS IR ANSAMBLIAI

Toliau randame aprašytą jubiliejinį Lietuvos Neprikl.

50 metų paminėjimą Buenos Aires mieste. (1958 metais). Plačiai ir vaizdžiai L. Sruoga aprašo apie Argentinos Liet. Organizacijų ir Spaudos Tarybą (ALOST) nuo pat įsikurimo iki dabartinio momento. L. Stankevičius duoda didžiausios Argentinos organizacijos: "Susivienijimas Lietuvių Argentinoje" aprašymą. E. Ryselis vaizdžiai aprašo draugijos "Lietuva" ir "Lietuvių Centro" veikimo istoriją su gausiom iliustracijom. Apie "Šv. Cecilijos" chorą ir jos nenuilstamą dirigentą — muz. Vacl. Rymavičių vaizdžiai aprašo Zef. Juknevičius. Randame taip pat aprašytą "Lietuvai Išlaisvinti Centro" trumpą aprašymą.

Trumpai ir suglaustai kun. A. Steigvilas paduoda Tėvų Marijonų veiklą Argentinoje tridešimties metų laikotarpyje. Randame ir Lietuvių Radojo Valandelės "Lietuvos Aidai" suglaustą aprašymą paties radijo valandelės vedėjo — Zef. Juknevičiaus. A. Bagdonienė nušviečia Liet. Kat. Moterų ir Mergaičių draugijos "Birutė" veiklą Argentinoje. Toliau seka "Laiko" laikraščio ir spaustuvės aprašymas (J. Mikalčius), Lietuvių Tautinio Muziejaus apžvalga (O. Kairelienė), sporto vienetų "Kovas", meninių ansamblių "Rambyno" ir "Atžalyno" vaizdingi aprašymai. Sužinome, kad Argentinoje savu laiku veikė Lietuvių Bendruomenė, Tautos Fondas, tautinis ansamblis "Daina" ir kad įsikūrė naujas choras

"Aušra", bei Argentinos Lietuvių Jaunimo Komitetas.

SEIMŲ APRAŠYMAI

Po organizacijų veiklos, eina didelis skyrius lietuviškų paskirų šeimų aprašymas iš Buenos Aires miesto ir apylinkių.

Šis skyrius labai gausiai iliustruotas šeimų vaizdais. Čia telpa ir trumpa Berisso lietuvių kolonijos apžvalgė. TOLIMESNĖS KOLONIJOS

Rosario miesto lietuviai aprašyti labai plačiai, net turi ispanų kalboje įvadą apie Rosario miesto istoriją, kuri daug ilgesnė net už Buenos Aires miesto aprašymą. (Suprantama gal, kad leidėjai yra Rosario miesto gyventojai). Tarp Rosario lietuvių veiklos plačiausiai aprašyta Rosario Lietuvių Bendrės veikla, net su visų buvusių pirmininkų portretais. Trumpai paminėta ir Tėvų Marijonų veikla.

Tik vaizdais aprašyta Santa Fe ir Kordobos lietuvių veikla, ir galiausiai knyga užbaigiama lietuvišais Tolimose Pietuose, aprašytais didelio keliauninko ir korespondento P. Gudelevičiaus. Galiausiai surašyti ir naujos laidos garbės rėmėjai, kurie savo auka prisidėjo prie šio leidinio pasirodymo. Vienu žodžiu tenka pasakyti, kad antroji laida "Lietuviai Argentinoje" išėjo daug tobulesnė negu pirmoji. Sveikintini leidėjai ir ALOS Taryba už tokį užsimojimą.

K. Zemaitis.

SEKMADIENIO R I M Ć I A I

NAUJAS AMŽIUS, NAUJAS ŽMOGUS

Su šiais 1970 metais prasideda naujas dešimtmetis, naujas žmonijos žingsnis pirmyn laike ir erdvėje. Atrodo, kad laike paskutinio dešimtmečio žmonija padarė didelį šuolį pirmyn ypatingai erdvėje: pirmą kartą istorijoje žmogus nusileido ant mėnulio.

Technika žengia vis toliau, statomi vis greitesni ir greitesni lėktuvai, gal neužilgo ateis laikas, kai žmonės jau skraidys dešimtimis tūkstančių kilometrų į valandą. Tačiau kyla klausimas, ar žmonija tokiu pat spartumu žengia tikrosios kultūros, pažangos keliu?

ŽMONIJA PRARANDA LYGSVARĄ

Nežiūrint didelės technikos, didelio mokslo visose srityse du trečiadaliai žmonijos dar kenčia bada, nuolatos pasaulyje vyksta karai, revoliucijos. Tai parodo, kad trūksta žmonijai lygsvaros; todėl su pagrindu bijomasi, kad atominiai ginklai gali nusiausti visą žmoniją, palikdami griuvėsius.

Kur žmonija gali rasti savo lygsvarą, kur gali atrasti savo didžiųjų problemų išsprendimą? Prieš penkerius metus susirinkę viso pasaulio vyskupai kartu su dabartiniu pop. Povilu VI svarstė šias problemas ir davė atsakymą, kuris buvo paskelbtas paties Pop. Povilo VI enciklikoje: "Populorum Progressio" — (liet. "Tautų pažanga").

Tačiau ar daug kas iš krikščionių, iš katalikų ją skaitė ir bandė pritaikinti

gyvenime? O visdėlto vertėtų ir mums lietuviams atkreipti dėmesio į šios enciklikos pagrindines mintis, kurios gali ir mums duoti naujos šviesos.

NAUJOS PAŽANGOS KELIU

Tebūnie šiuo metu bent pagrindinė mintis išdėstyta, kaip gairė naujiems metams ir šviesesnį rytojų. Negana

Vyskupas T. Matulionis, Sibiro kankinys.

pakeisti ratus, pagal posakį: "nauji metai, nauji ratai", reikia pakeisti mus pačių gyvenimą, mus pačių mintijimą, tik tada gali ateiti nauja gaidynė, nauja tvarka tarp žmonių.

Kuomi grindžiama šioji nauja tvarka, nauja galvosena? Ji grindžiama dvasine pažanga. Negana turėti nau-

ją automobilį, pasistatyti naują namą, nusipirkti naują kostiumą, bet reikia pakeisti patį žmogų, jo vidų, reikia jam atsinaujinti: suprasti, kad ne jis vienas gyvena pasaulyje, kad negana turėti pinigų ir smagiai praleisti laiką.

Mus gyvenimas susideda iš daug didesnių vertybių, kurios niekada nemiršta, kurios praturtina žmoniją, kurios nušluosto kitiems ašaras, kurios pradžiugina kito širdį, kurios lydi ir supranta, atjaučia ir gaivina, kelia ir atnaujina. Tegul kalba gyvenimo pavyzdžiai, kurie nušviečia kaip švyturiai pilką žmonijos gyvenimą.

DVASIOS MILŽINAI

Štai Gandi nebūdamas krikščioniu, bet suprato savo gyvenimo misiją, gyventi dėl kitų, dėl tautos. Jis paskelbė bado streiką prieš galingą Anglijos imperiją, nes milijonai jo tautiečių kasdien mirė badu. Jis laimėjo kovą: Indija atgavo nepriklausomybę ir stojo į naują kelią.

Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas John Kennedy pasakė savo tautai, kol bus tautų kurios kenčia bada, J.A.V. nebus atlikusios savo pareigos. Nors nelemta ranka pakirto gyvybės siulą, bet J. Kennedy liko visos tautos atmintyje, kaip žmogus, kuris gyveno ne sau, bet kitiems, ne vien savai tautai, bet visai žmonijai.

Vengrijos kardinolas Mindzenty išbuvęs kalėjime ir galėdamas pasitraukti į laisvę, pasirinko likti su tauta, nors ir uždarytas Amerikos ambasadoje, kad tuomi parodytų, į jog nėra laisvės, kurios jis iaukia su visa tauta ir kartu meldžiasi bei kenčia.

Amžinos atminties arkivysk. Matulionis nors tris kartus buvo ištremtas Sibi-

RELIGINĖS ŽINIOS

• Lotynų Amerikos vyskupų tarybos (CELAM) pirmininkas mons. Avelar Brandao Vilela, pareiškė: "yra tiesa, kad Bažnyčia šiuo momentu pergyvena tam tikrą krizę, bet komunistinės infiltracijos jos eilėse nėra". Be to, ši krizė, kaip pareiškė toliau mons. Vilela, nėra vien tik Pietų Amerikos reiškinys, ji jaučiama visame pasaulyje. Bažnyčia šiuo momentu randasi kryžkely — vieni nori matyti joje tradicionaliųjų ir konservatyvinių elementų, kiti gi nori, kad ji eitų revoliuciniu keliu ir remtų visos rūšies revoliucijas. "Bažnyčia tikrumoje rūpinasi išvystyti progresą" baigė CELAM pirmininkas.

ran, nepabijoję pasirodyti tikru apaštalu: paskutiniu metu dar prieš mirtį pakonsekrovo vieną kunigą vyskupu, nors žinojo, kad už tai jo niekas nepagirs.

Netik prezidentai, vyskupai, bet ir paprasti žmonės gali būti dideli savo darbais, savo meile, savo pasiaukojimu. Štai pereitų metų vasarą man teko sutikti Italijoje vieną studentą iš Paryžiaus, kuris mane per kelias valandas lydėjo iš vieno miesto iki autobuso, prarado vakarienę ir vakarą, bet pasilikio iki pat paskutinio momento, kol išėdau į automobilį. Tuomet pagalvojau, jei daugiau būtų tokių jaunuolių, mums nereikėtų revoliucijų, nes galėtume žemėje sukurti rojų, kur visi vienas kitą supranta ir atjaučia.

Tegul šie Nauji Metai atveria plačiai visų širdis į broliškos meilės sutartinę, ypač tarp mūsų lietuvių.

kun. Augustinas.

• Popiežius Paulius VI specialioj audiencijoj priėmė Italijos gydytojų draugijos atstovus, susirinkusius Romoje aptarti tarptautinės "Gydytojų Dienos" minėjimo programą. Popiežius ta proga išskėlė gydytojų profesijos svarbą žmonijos gyvenime. Gydytojo pašaukimas — pabrėžė Paulius VI-sis — savo kilnumu, idealizmu ir reikalingumu labai prilygsta kunigo pašaukimui. Todėl šventasis Tėvas, baigdamas savo kalbą, ragino gydytojus vykdyti savo kilnų pašaukimą tikroje krikščioniškosios artimo meilės dvasioje.

• Tėvai kapucinai įrengė pirmąją katalikų televizijos stotį Brazilijoje. Ji veiks Porto Alegre mieste, kur be to dar veikia trys televizijos kanalai ir duos spalvuotus vaizdus. Be to kapucinai vadovauja vienai radio stocijai.

• "Orientacion para la joven" taip vadinasi katalikų įkurta ir vadovaujama institucija, kuri rūpinosi jaunos mergaitės atvykusios iš provincijos į Buenos Aires. Tokios mergaitės atvykusios į miestą iš provincijos daugumoje neturi gimičių nei globėjų ir dažnai tampa blogos valios žmonių aukomis. Ši institucija turi savo namus (Montevideo 1440, Bs. As.), kur duodama mergaitėms nakvynė, parūpinamas darbas ir duodamas socialinis ir kultūrinis auklėjimas. Lapkričio 14 d. švenčiant Jaunuolės Dieną, kard. Ant. Caggiano tose patalpose atlaikė padėkos šv. mišias.

• Prel. Jonas Balkūnas 1969 m. liepos mėn. atstovavo Amerikos Mėlynajai Armijai Fatimos šventovės Mėlynosios Armijos seminare.

(tęsa iš 2 pusl.)

Deportacijų bangos Lietuvoje smarkiai palietusios lenkus, kurių skaičius 1959 m. surašyme tesudarė 8,5%. Jie gyvena daugiausia Vilniuje, nes Kaunijos lenkai smarkiai nutausta. Dabargi Vilniuje lenkų esama 20%.

LENKAI IR LIETUVIAI

Lenkų kalbos vartojimas Vilniaus krašte šiuo metu

dina, nes jie mato, kad tai sąmoningai daroma. Lygiai kaip lenkai dėl atgautųjų vakarinių sričių gąsdinami Vokietija, taip lietuviams pabauginti Maskvai naudingas lenkiškas baubas.

Respublikinės partijos nėra savarankiškos, bet vienos sovietų kompartijos padaliniai, kurių pirmųjų sekretorių pavaduotojus skiria Maskvos centrinė. Ir sunku nu-

jų skaičius siekė 73%. Vyriausybėje ir centro komitete žymią persvarą turi lietuviai daugiausia jauni technokratai. Rusų mažėja administracijoje, net milicijoje, tačiau Maskvai priklausomose pramonės šakose tolydžio viešpatauja rusai.

Aplamai, tautinis klausimas nūdienėje Lietuvoje autoriui atrodo labai aštrus. Esamą padėtį jis apibūdina taip: solidarūs, visuotinis, veiksmingas pasipriešinimas rusinimui, lietuviškas atkaklumas, pranašumo prieš rusus jausmas, priežodinis lietuvių "gudrumas" — mokėti vesti dvigubą žaidimą, išoriniu lojalumu uždengti nacionalizmą.

Tačiau santvarkos atžvilgiu tokio lojalumo nesą. Kolūkiai — tikri baudžiaininkai — aiškūs jos priešai, tik suterorizuoti. Jaunoji šviesuomenė karta kovoja su rusais ir kitomis tautybėmis už priėjimą prie valdžios lovio dabartinėje santvarkoje.

RUMUNISKAS KOMUNIZMAS

Lietuviškasis komunizmas, E. Žagiell nuomone, atrodo daugiau rumuniškas: ortodoksiškas ištikrųjų ar tik iš reikalo, bet nacionalistinis ir

antirusikas. Tačiau ilgame nuotolyje raida formuoja suvaržytą visuomenę ir auklėja robotus. Labiausiai nerimą kelia šiandien du dalykai: viensėdžių naikinimas ir didelių internatų steigimas prie vidurinių mokyklų. Abiem dalykais labai pasidžiaugtų Maotsetungas.

Ribotas užsienio turistų skaičius gali aplankyti Rygą ir Vilnių, bet ne provinciją. Galima nukeliauti tūkstančius kilometrų ir nepamatyti netoli esančio tėvo kapo, nes aplankytieji giminės maldauja jų nestatyti pavojun. Viena lenkė turistė, išbuvusi Kaune trejetą dienų, nemačiusi besišypsancio žmogaus. Lietuviai studentai esą drausmingesni už lenkus, rimtesni, netikintys.

Tikybinis klausimas šalia tautinio yra antrasis nūdienės Lietuvos ypatingos padėties bruožas. Priespaudos pavyzdys: iš 33 Vilniaus maldos namų tik 5 veikia. Jauniui iki 18 metų amžiaus draudžiama juos lankyti. Tėvams užginta vaikus mokyti tikėjimo tiesų — katekizmo. Kunigai tegali eiti pareigas maldos namuose, draudžiama kalėdoti, nešti sakramentus ligoniams, daryti rinkliavas, cenzūruojamuose pamoksluose polemizuoti su ateistine

propaganda, kurios leidiniai viršija poros milijonų tiražą.

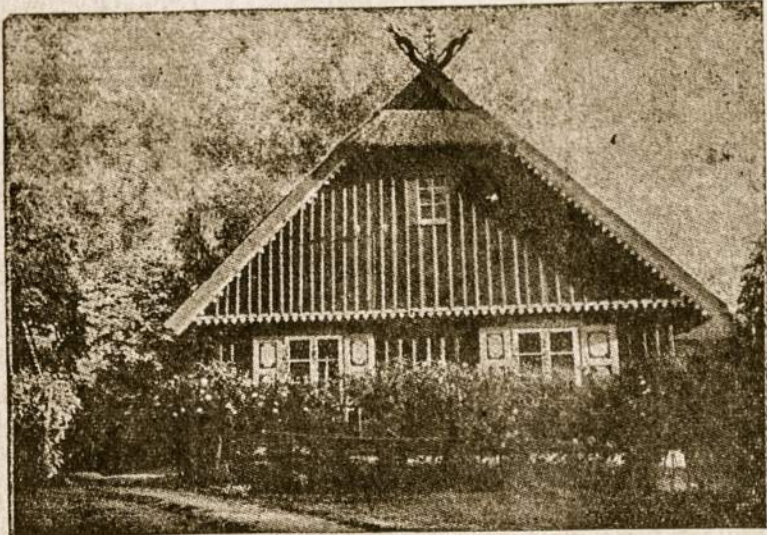
E. Žagiell nūdienės Lietuvos gyvenimo apžvalgą baigia tokiais žodžiais:

Tiek šykščių žinių iš "šventosios Lietuvos". Tas senas pavadinimas, nūdien nebeturįs reikšmės, sukelia Rožinio asociaciją. Kiekybinė mokyklų ir pramonės raida — tai garbingoji dalis, žemės ūki, visuomeninių ir politinių santykių nuosmūkis — skausmingoji dalis. O viskas — tai Kryžiaus keliai krašto, kuris per 30 metų neišlygino gyventojų nuostolio.

(pabaiga)

• Edm. Laucievičiaus paruoštas ir Vilniuje išleistas veikalas "Popierius Lietuvoje XV - XVIII amžiuje" susilaukė gero įvertinimo knygų parodoje Bolonos mieste (Italija), kur jis buvo apdovanotas aukso medaliu. Dviejų tomy veikalas pateiktas gerai parinkta medžiaga apie popieriaus gamybą ir apyvartą Didžiojoje Lietuvoje kuni-gaikštijoje.

• Šiaurės Amerikoje vienoje parodoje buvo išstatyta kapūsto galva, sveriant 60 svarų (apie 30 kilogr.), išauginta Alaskoje.

Mūsų gražios lietuviškos grįčios, kur mes gimėm, dabar paverstos sovietiniais kolchozais.

esąs unikalūs reiškinys visoje Sov. Sąjungoje, kur šalia vietinių kalbų visur vartojama tik rusų kalba. Maskvos palankumas lenkams, E. Žagiell žodžiais, lietuvius jau-

statyti, kuris iš jų galingesnis: ar pirmasis vietinis, ar jo rusiškas antrininkas? Lietuvių nuosimtis partijos eilėse auga. Jei prieš karą jie sudarė tik 25%, tai 1966 m.

BERISSO

• Mindaugo draugija Berisse, gruodžio 25 d. nuosavose patalpose surengė mažiesiems Kalėdų eglutę, kuri buvo su programa, o Kalėdų senelis prisistatė su dovanomis. Buvo padėkama, pašokta ir padainuota. Vaikučius organizavo p. Joana Stoškūnienė, o programą ruošė ir ją dainoms pianu pritarė mokytoja Lidija Mareinkevičiūtė Santeli. Buvo svečių iš Bs. Aires, tarp kurių inž. A. Rastauskas su ponia ir kiti.

• Angelita Dulksnytė su pagirimu baigė gimnaziją ir buvo apdovanota aukso medaliu. Ji jau užsirašė Katalikų Universitetan teisių ir anglų k. studijoms

• Mindaugo draugija atsiveikindama su senaisiais 1969 metais, peireitų metų gruodžio 27 d. savo patalpose surengė šeimynišką asadę, kurio metu buvo pasidalinta aktualiomis mintimis sumesti ateities planai ir gražiai savųjų tarpe paslinksminta. Asado šeimyninės buvo p. S. Mikėlaitienė ir Ona Alek. Šeštakauskienė.

Kalėdų Eglutė

Gruodžio 25 d. 1969 m. Lietuvių Centras savo patalpose surengė mažiesiems šventę — Kalėdų Eglutę. Šventės metu vaikučiai buvo apdovanojami žaisliukais ir saldumynais. Ta proga p. Pr. Ožinskas parodė vaikams pritaikintų filmų, o p. Alfredas Ruplėnas atliko Kalėdų Senelio pareigas.

Naujųjų Metų Sutikimas

Lietuvių Centras, kaip ir kiekvienais metais, sutikti 1970 metus su ruošė turtingą vakariene. Į šventę susirinko daug skaitlingos publikos be to dalyvavo svečiai iš Šiaurės Amerikos — kun. A. Juška, inž. Valerijonas Šimkus, "Laisvosios Lietuvos" leidėjas, p. A. Laučius su ponia, ir Uršulė Venciūnienė iš Rosario. Besiartinant 1970 metams, Liet. Centre pirm. Viktoras Misiūnas trumpu žodžiu pasveikino visus susirinkusius, ypač svečius iš toli, po to visi sustoję sugiedojo Ilgiausių Metų, po kurių seke asmeniniai sveikinimai bei linkėjimai. Skambant taurėms, svečiai p. M. Zavičienės vadovaujami, ilgai dainavo lietuviškas sutartines. Prie šios šventės suorganizavimo daug prisidėjo savo darbu ponios — Manukvienė, Viskaitienė, Sprindienė, Juodenienė, Norkaitienė; ponai — Vyturys, Narbutas, Gradeckas, Norkaitis, Jalinskas, o LC valdybos nariai — Janušis, Misiūnas, Daratėnienė, Daratėnas ir jaunimas prižiūrėjo, kad svečiams nieko netrūktų.

VIKTORAS J. GRIGAITIS
Medicinos Daktaras
Kervirtadieniais 18 val.
Rojas 300 — Buenos Aires

VOKIETIJA

• Šiaurinės Vokietijos dienraštis "Weser Kurier" pranešė, kad Algirdas Rimas užėmė vice-konsulo vietą Bremeno JAV generaliniam konsulate, pakeisdamas G. O. Haskell, kuris grįžo į Washingtoną. Alg. Rimas yra gimęs Lietuvoje, kalba be akcento lietuviškai, susipratęs lietuviškas, domisi lietuviškais reikalais. Yra sudaręs lietuvišką šeimą su Ramune Vilkučiaiute. Algirdo tėvai laike II-jo Pas. Karo pasitraukė iš Lietuvos ir emigravo į JAV, kur naujasis diplomatas įsigijo tinkamą išsimokslinimą.

PAS MUS

Padėka

Praėjus namo atidarymo ir šventinio dienai, Birutės draugija nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie mūsų draugijos nuosavybės įsigijimo, ypatingai ponams: Marijai Jasienei — \$ 5 doleriai; V. Grigaičiui — \$ 1.000; J. Šiušniui — \$ 1.000; E. Tubelytei — \$ 1.000; M. Šeškienai — \$ 1.000; A. Cemaškienei — \$ 1.000; Kaz. Vastarui — \$ 1.000; M. Žitkienei — \$ 1.000. Mūsų nuoširdi padėka tenka gerb. kūmams: pp. Demantavičiams, Morkūnams, broliui Pijui Gudelevičiui ir p-lei Vikt. Bagdonaitėi. Ypatingai dėkojame geradariui už \$ 100.000 auką, ponai M. Jasienei už užuolaidas ir visiems prisidėjusiems prie namo įsigijimo bei šventės surengimo.

Birutės Draugijos Valdyba.

Padėka

Šv. mišios už a.a. Eleną Šukevičiūtę Kazlauskienę buvo laikomos kiekvieną mėnesį per visus metus de La Gracia bažnyčioje. Nuširdžiai dėkojame visiems, kurie atsilankydavo į pamaldas ir savo maldomis prisiminė mirusiąją.

Vyras Petras Kazlauskas, duktė Albina ir Alfonsas Valia.

• Eleonora Jasinevičienė buv. parapijos šeimyninė, išvyko gruodžio mėn. 28 d. į Villa del Dique vienam mėn. atostogų, pasilsėti ir pataisyti sveikatai. Ji taip pat dalyvavo Marianapolės kongrese Embalsėje.

• Emilija Bučinskaitė de Obit, Juozo Juknevičiaus žmonos motina, buvo automobilio užgauta ir sužeista. Gydosį savo namuose Temperley.

• Rikardą ir Emiliją Zdanavičiūtę Banilius, aplankė garnys atnešdamas pirmgimį dukrą, kuriai duotas Andrea Cecilia vardas, gimusi gruodžio 1 d. 1969 m.

• Jurgina Bartulienė sanatorijoje Lomas turėjo kepenų operaciją, po kurios pamažu sveiksta savo namuose.

• Temp. "Aušros" choro dalyvė Lionginą Zlotkų pasiekė liūdna žinia, kad jo sesuo Emilija Zlotkaitė Grigaliūnienė mirė Lietuvoje, lapkr. 2 d. 1969 m., turėdama 62 metus. Gyveno Vainiškių km. Padėlio valsč. Rokiškio apskr.

Mielas skaitytojau,
ar jau užsimokėjai
"LAIKO" prenumeratą?

PRANCŪZIJA

• J. E. Vysk. A. Deksnys, Vakarų Europos lietuvių ganytojas, šių m. lapkričio 18-19 d. Paryžiuje dalyvavo tarptautinėje emigracijos ir imigracijos direktorių konferencijoje, kurioje buvo atvykę 14-os Europos tautų atstovai. Šioje konferencijoje buvo svarstomi emigrantų pastoraicijos potvarkiai, naujai išleisti Švento Sosto š. m. rugpiūčio mėn.

• Dail. V. Kasiulis nuo š. m. lapkričio 15 d. iki gruodžio 15 d. turėjo savo darbų parodą Landskronoje (Švedijoje). Jis buvo nuvykęs Švedijon ir dalyvavo parodos atidaryme. Ten buvo nuvykę p. B. Kasiulienė su sūnum Vytautu atostogoms. Sūnus baigęs studijas (faculte des sciences) ir atlieka karinę prievolę Prancūzijos kariuomenėje.

• P. Klimas, užėjęs šį rudenį į vieną kavinę Zenevoje — "Bavaria", pastebėjo, kad vidus išdekoruotas tarp dviejų pasaulinių karų žymesnių politikų ir diplomatų karikatūromis. Tarp jų buvo ir 1929 metų A. Voldemaro karikatūra su įrašu "Le dictateur Voldemaras". Visos karikatūros yra su autografais. (Si karikatūra turėtų būti iš tų laikų kai Voldemaras lankydavosi Tautų Sąjungoje Zenevoje Red.).

• Ž. Mikšys šių metų liepos 14-23 d. turėjo grafikos parodą Leeco mieste Italijoje.

• O. V. Milašiaus 75 laišakai (Soixante - quinze lettres inedites et sept documents originaux) išleisti A. Silvaire leidyklos Paryžiuje. Tai laišakai rašyti skulptoriui L. Vogtui ir jo žmonai.

• E. Turauskas, ilgametis Pranc. Liet. B-nės Krašto Tarybos ir valdybos pirmininkas, mirė prieš tris metus, buvo prisimintas ir pagerbtas lietuvių pamaldose š. m. rugsėjo 14 d.

• Taut. šokių grupė po vasaros atostogų rugsėjo mėn. jau pradėjo repetitijas. Grupė sekmingai vadovauja A. Martinkaitė, Pranc. L. Bendruomenė Krašto Tarybos narė.

• Moselle vietovėje, jau 22 metu dirba anglių kasykloje M. Bešys. Laisvalaikiais dirba medžio paveikslus t.y. pyrografiją - deginimą. Jis yra vienintelis lietuvis toje vietovėje. Kaimynistėje gyvena dar pora lietuvių su kuriais retkarčiais susitinka pakalbėti lietuviškai. "Liksiu ir toliau tuo, kuo esu gimęs, tai yra, tikru lietuviu", rašo M. Bešys.

• O. Peruche - Gečaitės rūpesčiu Vėlinių proga ant visų Rouen apylinkės lietuvių kapų buvo padėtos gėlės.

• Vienuolė Marie - Claire (A. Matulaitytė) gim. 1899 m. Kud. Naumiesčio valsč., išbuvusi virš 30 m. vienuolyne, mirė š. m. lapkr. 11 d.

Sv. Mišios

• Šių metų sausio mėn. 18 d. 10 val. Aušros Vartų liet. bažnyčioje bus atnašautos šv. mišios už a.a. Eleną Šukevičiūtę - Kazlauskienę, jos vienų metų mirimo sukaktyje. Gimines ir draugus kviečia vyras duktė ir žentas.

• Šv. Mišios už a.a. Tėklę Žemaitę Masuliene bus atnašautos Aušros Vartų liet. bažnyčioje, sekmadienį vasario 1 d. 10 val.

Užprašė ir visus gimines ir draugus kviečia atsilankyti Emilija Tūbelytė.

MŪSŲ MIRUSIEJI

† Jonas Paspirgėlis, gyvenęs savo namuose Lynch 251, Wilde, nuo sunkios leucemijos ligos mirė gruodžio 18 d. Wildes sanatorijoje. Buvo gimęs 1900 metais. Kilęs iš Raseinių apskr. Į Argentiją atvyko 1927 m. Čia vedė Antaniną Moekytę, su kuria turėjo dvi dukras. Prieš 25 metus žmonai mirus, vedė antrą kartą - Oną Tverskaitę, kuri yra mūsų žymaus mokslininko, filosofo ir poeto Antano Macceinos giminaitė, jo žmonos tikra sesuo. Ji jam daug padėjo, gražiai išaugino mergaites, kurios sudarė dabar simpatingas lietuviškas šeimas. A.a. Jonas dirbo visą laiką audimo fabrike Alpagate, paskutiniu metu buvo pensininkas. Vėlonis buvo geras lietuvis patriotas, malonus žmogus, rūpestingas tėvas ir vyras. Dideliame nuliūdime liko serganti žmona Ona Paspirgeliene, dukros Marcelė Cemaskienė su vyru Jonu ir dviem dukrom ir sūnum ir Janina Bagdonienė su vyru Henriku ir dviem sūnumis ir viena dukra, kiti giminės ir drangų būrys. Sekančią dieną palaidotas Sarandi kapinėse. Tebūna jam lengva Argentinos žemė.

† Marija Deikytė Lubickienė mirė praėitų metų gruodžio 18 d. Rosario mieste, turėdama virš 80 metų. Buvo kilusi iš Betygalos valsč. Raseinių apskr. Ji buvo mūsų žymaus poeto Jono Mačiulio - Maironio giminaitė. 1907 m. atvyko į Argentiją, pasirinkdama savo gyvenamąją vietą Rosario miestą. Jos sūnus Pranas, kunigas, mirė prieš 10 metų, kitas sūnus Kazimieras mirė prieš 3 metus. Liūdesyje liko sūnus Bronius ir duktė Isabelė abu su šeimomis. Taip pat jos mirtį liūdi brolio dukterys Elena Babonytė Pupelienė su šeima ir Adelė Babonytė Kaženauskienė su šeima abi iš Bs. Aires ir kiti giminės Lietuvoje.

† Liudvikas Bartulis mirė lapkričio 25 dieną sulaukęs 66 m. amž. Buvo gimęs Troškūnuose, Panevėžio apskr. Į Argentiją atvyko apie 1929 m. Dirbo Textil Campomar. Argentinoje apsigėdė su Emilija Lenciūnaite, turi vieną dukterį Oną ištėkėjusią už Felix Rodriguez. Rodriguez šeima turi dukrą Mirtą. Palaidotas Avellanados kapinėse lapkričio 26 d.

† Veronika Trinkūnienė mirė gruodžio 18 d. 1969 m. Beecar mieste. Sekančią dieną palaidota Victoria kapuose. Liko liūdinčios sūnūs Julius ir Jonas, su šeimomis.

† Jonas Grilauskas, vilnietis, 64 m. amž. gyvenęs Berisse mirė gruodžio 17 d. 1969 m. Nuliūdime liko duktė Aldona Grilauskaitė de Di Paolo ir sūnus Rikardas Jonas Grilauskas, anūakai ir žmonos sesuo Anelė Semėnienė bei jos dukros Nelly ir Aldona. Palaidotas sekantį dieną La Platos kapinėse.

† Julė Balčiūnienė, eidama 79 metus, mirė Campanos mieste, prov. Bs. Aires, lapkričio 30 d. 1969 m. Liko liūdinčios dvi dukterys Ona ir Emilija su šeimomis. Jos vyras Balčiūnas 1962 m. žuvo susisiekimo nelaimėje.

† Povilas Meščerskis, Tolstojaus draugijos fondų ir pabėgėlių prieglaudų Argentinoje reikalų vedėjas, mirė praėitų metų gruodžio 4 d. Jam tarpininkaujant keletas lietuvių galėjo apsigyventi prieglaudoje. Paliko žmona Tamara ir duktė Vera. Palaidotas Britų kapinėse.

Mirė Vysk. Jazeps Rancans

Ejēs Latvijos Prez. Pareigas
Gruodžio 2 vėly vakarą, dvi minutes prieš dvyliką, Grand Rapids, Michigan, mirė vyskupas Jazeps Rancans, Rygos vyskupijos augziliaras, Latvijos seimo vicepirmininkas. Pagal Latvijos konstituciją, jis dabar teisėtai ējo Latvijos prezidento pareigas, nes buvo žuvę ir prezidentas ir seimo pirmininkas.

Buvo gimęs 1886 spalio 26 Nauranai, Latvijoje, mokėsi Kauno kunigų seminarijoje, tad gerai mokėjo lietuviškai, sekė lietuvišką spaudą. Būdamas Vokietijoje, artimai bendradarbiavo su Lietuvos laisvinimo veiksniais.

† Prof. Zigmās Žemaitis, matematinės analizės profesorius, mirė Vilniuje birželio mėn. Buvo gimęs 1884 m. Tverėsiaus valsčiuje, Vilniaus apskr. Kauno universitete dirbo nuo 1920 iki 1940 metų: docentu, profesorium, matematikos — gamtos fak. dekanu ir geometrijos katedros vedėju. Nuo 1940 m. Vilniuje, kur jam teko dirbti Vilniaus universitete ir eiti rektorius, prorektorius ir matematinės analizės katedros vedėjo pareigas. Vėlonies mokslinė veikla buvo daugiausia skirta matematikos ir senojo Vilniaus universiteto istorijai. Palaidotas Rasų kapinėse.

† Tėklė Žemaitytė Masiulienė 77 metų amž. mirė gruodžio 26 d. 1969. Buvo kilusi iš Rupiškėnų km. Kazliškio par. Rokiškio apskr. Į Argentiją atvyko 1929 m. Dideliame nuliūdime liko vyras Feliksas Masiulis, sūnus Albertas su žmona ir duktė Lusi de Gusto su vyru ir vaikais: Danielito ir Nancy Elisabeth. Sekančią dieną palaidota Lanus kapinėse.

† Steponas Saračinskas mirė gruodžio 31 d. 1969 m. Rosario mieste. Nekrologas sekantį Nr.

Mirė Dail. A. Galdikas

New Yorke - gruodž. 7 d. mirė dail. Adomas Galdikas. Vėlonis buvo gimęs 1893 m. Meno mokslus ējo Petrapolio meno akademijoje, Berlyne studijavo grafiką, ir tapybą, vėliau studijas gilino Švedijoje, Italijoje ir Prancūzijoje. Yra dalyvavęs visoje eilėje parodų, daręs projektus Lietuvos pašto ženklams ir banknotams, dalyvavo daugybėje parodų, jo kūrinių yra visoje eilėje pasaulio muziejų.

• Antano Paršelio šeimą pasiekė liūdna žinia, kad New Yorke mirė jo brolis Juozas Porojus — poetas rašytojas. Nekrologas sek. nr.

Dr. JONAS SIMANAUSKAS

(Gydytojas - chirurgas)
Priima savo namuose: Pirmad., Antr., Ktv. ir Penktadienį nuo 17 iki 20 val.
Caa-Guazu 283 — Lanus
T. E. 241-7942

TEISINIAI PATARIMAI

Drė. Elena Devėkis Pipiras de Mora
Šeimų reikalai, alimentai, nuomos, paveldėjimai, vekseliai, skolos sutartys ir t.t.
Hipolito Yrigoyen 1929 p. baža - įst. C — T. E. 48-9231
Susitarti dėl val. - 14 - 18 val.

CARPINTEROS

OFICIAL, ASERRADOR Y BANCO para sillas
BUEN SUELDO
Madero 1450 Val. Alsina
(altura Remedios de Escalada 3700, Est. ESSO)

FERRETERIA — BAZAR — ELECTRICIDAD
KAZLAUSKAS Hnos.
Medžiagos statybai ir elektros įrengimams
Namų apyvokos dalykai
Valentin Alsina 1599 T. E. 208 - 4067

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"
AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.
Av. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

Svečiai iš Šiaurės

• Kun. Antanas Juška, gyvenantis Š. Amerikoje, atvyko aplankyti savo brolio Augusto Juškos, Berisse, kuris šiomis dienomis atšventė 70 metų sukaktį. Su juo kartu atvyko ir inž. Valerijonas Šimkus, "Laisvosios Lietuvos" leidėjas. Svečius Berisse ir Buenos Aires globojo p. A. Juškos šeima, p. Apolonija ir Anicetas Purauskai. Svečiai aplankė lietuvių parapiją ir Laiko redakciją ir P. Gudelevičiaus lydimi apžiūrėjo Bs. Aires miestą, kuris jiems padarė malonų įspūdį. Naujų Metų sutikime svečiai turėjo malonią progą susipažinti su daugeliu Bs. As. lietuvių — p. VI. ir Bern. Survilais, giminaitė Elza Gronskiene, Zavičkų šeima ir kitais. Svečiavosi pas pp. Zavičkų, Aleksus ir išskrido iš Aeroparque aerodromo, kur juos palydėjo pp. Survilai Juškai ir Purauskai. Svečiai, prieš atvykdami į Argentina, aplankė keletą kitų Pietų Amerikos valstybių, o iš Argentinos išvyko į Urugvajų ir Braziliją, kur žada keletą dienų pabuvoti.

• Babarskaitė Irene de Trivers, gimusi Argentinoje, 1949 m. drauge su tėveliais emigravo į Šiaurės Ameriką. Šių metų gruodžio 22 d. atvyko aplankyti Argentinos drauge su savo vyru, apsisistojo pusseserės Lidijos Kazaukskaitės namuose Buenos Aires. Sausio 2 d. išvyko atgal į namus. Ponia Irene dėsto ispanų ir prancūzų kalbas York Penssylvanija universitete, ten ir gyvena drauge su tėveliais, kurių yra vienintelė dukra. Vyras dirba radijo stočių administracijoje.

• Kazimieras ir Cecilija Lauciai, prieš keletą metų išsikėlę iš Argentinos į JAV., gruodžio mėn. pabaigoje atvyko į Argentiną aplankyti savo artimųjų, apsisistojo savo sesutės namuose San Martin mieste, kurios sūnus Robertas Paragis, pereitų metų pabaigoje baigė bio-chemijos fakultetą, dirba San Isidro ligoninėje.

• Architektas Daumantas Namikas, nuolat gyvenęs Kalifornijoje, savo

darbo įmonės buvo pasiūstas į Boliviją suplanuoti pylimą ir tiltą. Vykdamas į Boliviją, buvo atvažiavęs į Buenos Aires aplankyti savo žmonos motinos Elenos Gasevičienės ir kitų giminių, pas kuriuos neilgai svečiavosi. Prieš vykstant dirbti į Boliviją, atvyks su žmona aplankyti Argentinos.

— O O O —

• Sausio 1 d. lietuvių par. klebonas kun. Juozas Petraitis išvyko į Kordobą, kur jis dalyvaus Marianopolės kongrese Embalsėje, apsisistos pas kun. V. Šimanskį V. del DiQue. Kongresui pasibaigus pasiliks visą sausio mėn. atostogų. Mano aplankyti Kordobos miestą ir Rosario, kur kun. Petraitis dirbo keletą metų ir turi daug pažįstamų ir draugų. Ta proga p-lė O. Grigaliūnaitė p. Gokų namuose surengė puikius atsiveikinius pietus, kuriuose dalyvavo nedidelis artimųjų būrelis. Mūsų klebonui linkime laimingos kelionės ir gražių atostogų.

• Juan Mario Katulskas, policininkas, dirbantis Adroge komisarijoje, buvo sužeistas susišaudyme su banditais. Katulskas, nors turėjo laisvą dieną, eidamas gatve sulaukė trijų banditų bandymą įsilaužti į vieną krautuvių. Susišaudymo metu buvo sužeistas, aplinkybės, kuri padėjo vagims pabėgti. La Platos policijos įstaiga ta proga pasveikino J. Katulską, patatydama jį kaip pavyzdį visiems kitiems tarnautojams. Už ypatingus nuopelnus jis buvo neseniai pakeltas į aukštesnį laipsnį.

• Kun. Vitas Palubinskas gruodžio 24 d. grįžo iš Š. Amerikos, kur jis praleido metus laiko. Aplankė savo gimines ir draugus įvairiose Š. Amerikos vietose. Ilgesnį laiką išbuvo Kalifornijoje, kur gyvena jo brolis. Ten dirbo vienoje parapijoje keletą mėnesių. Po to išvyko į Europą. Šioje kelionėje išbuvo arti dviejų mėnesių. Aplankė įvairius Italijos miestus, Vokietiją, Daniją, Belgiją, Olandiją, Prancūziją, Angliją ir tt. Kelionė yra labai patenkintas. Šiuo metu laukia paskyrimo iš Avellanedos vyskupijos.

Aukos Laiko Kalendoriui — Žinynui

- \$ 1000 — Ona Kundrotienė
- „ 1000 — Jurgis Sipaila
- „ 600 — Balys Gokas
- „ 500 — Ona Grigaliūnaitė
- „ 500 — Marytė Kaibutienė
- „ 500 — Paulino Darekus
- „ 500 — Antanas Rimkevičius
- „ 500 — Jonas Povilonis
- „ 500 — Jonas Senkus
- „ 300 — Angelika Lakas
- „ 300 — p. Vaisiūnienė
- „ 200 — Juozas Šiušis
- „ 200 — Kęstutis Mikalionis
- „ 200 — Bruna Barauskienė
- „ 200 — Elena Talmantaitė
- „ 200 — Bernabe Blumbergas
- „ 100 — Vincas Gebys.

Nauji Laiko Rėmėjai

- 10 dol. — J. Laucius
- 9 „ — Dr. Augustinas Laucius
- 4 „ — J. Balnis
- \$ 600 — Emilija Simanavičienė
- „ 600 — Jonas Čikštas
- „ 500 — Adolfas Veselis
- „ 500 — Jonas Bruzinskas
- „ 400 — Wilh. Rasiūnas
- „ 400 — Leonas Mareinkevičius
- „ 200 — Emilija Tubelytė
- „ 100 — Simonas Eidietis
- „ 100 — Konstancija Daratėnienė
- „ 100 — Klemensas Briedis
- „ 100 — Ignas Valentinavičius
- „ 100 — Mykolas Šlikas
- „ 100 — Balys Gokas
- „ 100 — Kazys Tamašauskas
- „ 100 — Leonas Einigis

Dėkojame visiems "Laiko" skaitytojams susimokėjusiems prenumeratą ir parėmusiems auka. "Laiko" administracija.

• Praeitų metų rugs. mėn. 8 d. Pupelių šeimoje prisiminta vienų metų vedybinė sukaktis Felikso Konstantino Pupelio, Elenos Babonytės ir Vėjo Pupelio sūnaus su Elisa Aguirre. Vedybos įvyko Santa Ana de Bella Vista bažnyčioje.

• Jonas Balnis, prieš keletą metų išsikrėdęs į Šiaurės Ameriką su šeima, prie savo nuosavo namo prisistatė garažą ir pradėjo taisyti automobilius.

• Lietuvių parapijos kaimynė p. Elena Buzienė buvo išvykusi į Rosario aplankyti savo dukters seselės Elenos, kuri yra ten veikiančios mokyklos "Rep. de Lituania" direktorė. Ta proga ponija Buzienė apsilankė Rosario Lietuvių Bendruomenės parengime, švenčiant jai 20 metų sukaktį ir taip pat Tėvų Marijonų atvykimo sukaktį. Minėjimas buvo labai gražus, dalyvavo labai daug žmonių. Minėjimas baigtas asada. Taip pat p. Buzienė pastebėjo, kad Tėvai Marijonai jau baigia pastatyti virš mokyklos didelę salę, taip kaip Avellanedeje.

• Sektinas pavyzdys. Praeitą mėn. 14 d. sekmadienio laidos LA NACION žurnalas prisiminė apie buvusias Argentinos grožio karalienes, jų tarpe kaip jau mums visiems yra žinoma, randasi lietuvaitės Carmen Sabaliauskaitė ir Nelida Juknaitė. C. Sabaliauskaitė dirba New Yorke kaip "manequin vivant" o Nelida Juknaitė mokytoja Wildeje.

Panelė Juknaitė nepraleidžia progos pabrėžti savo lietuvišką kilmę ir La Nacion žurnalistė specialiai pažymi, kad ji laisvai vartoja lietuvių kalbą.

• Rikardas Rolandas Gečias baigė atlikti karinę prievolę. Tarnavo Granaderų pulke, iš kur už uolų pareigų ėjimą, parsinešė aukso medalį ir atitinkamą diplomą. Toks garbingas sugrįžimas iš kariuomenės suteikė džiaugsmo tėvams sesutei ir broliui. R. Gečias studijuoja La Platos universitete Agronomijos fak., o jo vyresnysis brolis yra bebaigias inžinieriją.

Jaukios Krikštynos

Rudolfo ir M. Katalinos Butkutės Gurskų namuose, jų sūnaus Walter Omar krikšto proga, gruodžio 20 d. buvo jaukios šeimyniškos vaišės kuriuose dalyvavo daug p. Gurskų ir Butkų šeimų artimųjų. Šventės metu vadov. Kazim. Simanavičiui, R. Pačiūkoniu ir P. Gudelevičiui skambėjo lietuviškos sutartinės.

• Nelida Einigytė, Veronikos Buskevičiūtės ir Leono Einigijų dukterė, sukuria šeimos židinį su Nicolas Petriella, šių metų sausio 10 d. Tos dienos 21.15 val. bus religinės apeigos Nuestra Senora de Providencia bažnyčioje, c. Trafal 3535 Cap., o vestuvinės vaišės įvyks San Yenaro salione. Povestuvėms žmonėms jaunieji pasirinko Bariloche.

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — Augustinas Steigvilas. Administratorius — Plo Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — gražinami tik autorius prašant. Kaina Argentinoje metams \$ 900.— administracijoje; \$ 1.000.— namuose. Kitur — metams 3 dol. Oro paštas met. 6 dol

LIETUVIŠKOS ŠEIMOS IR ŠVIETIMO METAI

XXII Metai 459

1970 m. sausio 9 d.

• Gruodžio 27 d. Rambyno ansamblis drauge su tėveliais ir artimaisiais draugais padarė gražią atsiveikiniū su 1969 metais šeimynišką šventę ponų Levanavičių namuose. Buvo susirinkę virš šimto žmonių, daugiausia jaunimo. Kieme buvo patiesti stalai, kuriuos visus užėmė susirinkę svečiai. Buvo patiekta vakariene — asado, ją kepė pats namų šeimininkas p. A. Levanavičius, o jo padėjėju buvo dr. J. Simanaukas. Už puikų iškepiną susirinkusieji abiemis kepėjams išreiškė savo padėką skambiais plojimais. Prie šventės paruošimo dirbo visa p. Levanavičių šeima, p. Simanaukienė, Mirta Rukšėnaitė, Olga Zabarauskaitė ir daugelis kitų. Nors ir pradėjo truputį lynoti, bet šventės nuotaikos nesugadino, jaunimas parodė kaip gražiai moka dainuoti lietuviškas dainas. Darniai ir sklandžiai skambėjo mūsų dainos, nustebindamos gal nė vieną kaimyną. Šventėje dalyvavo Liusytė Sudniūtė ir Tadas Jasinevičiai neseniai susiformavusi rambyniečių nauja lietuviška šeima savo pavyzdžiu parodydami, kad vedybos neklaido būti visiems vienoje bendroje Rambyno šeimoje. Taip pat šventėje dalyvavo viešnia iš Amerikos Irene Babarskaitė de Trivers su savo vyru ir jaunuolis Lukoševičius iš Brazilijos. Rambyniečių tėveliai, dalyvavę šventėje, nuoširdžiai dėkoja pp. Levanavičių šeimai už patalpą ir trusą ir už galimybę mums ir vėl visiems susirinkti ir praleisti vakarą darnioje lietuviškoj nuotaikoje.

Dalyvavęs.

Kalėdų Eglutė Susivienijime

Gruodžio 20 d. šeštadienį 1969 m. įvyko tradicinė SLA Kalėdų Eglutės šventė. Gražiai dekoruotoje salėje buvo patiesti stalai, kuriuos užėmė atvykę svečiai. Vidury salės papuošta

kalėdinė eglutė. Netrukus prasidėjo programa. Pirmoje eilėje SLA Mažųjų ansamblio vadovė p. Irene Simanaukienė tarė atidarymo žodį pareiškdamą, kad nors ir nebuvo laiko nei sąlygų tinkamai pasirengti programai vis dėlto laikantis savo įsistovėjusių papročių nutarta ir šią šventę surengti, nors ir su kuklesne programa. Pirmoje eilėje ponija Simanaukienė paskaitė iš vaikų žurnalo "Eglutės" Kalėdų naktį — eilėraštis J. Minelgos ir Kūčių vakaras Lietuvoje — Liūdos Gudeliūnės. Po to pasirodė visas ansamblis suokdamas porą lietuviškų tautinių šokių ir padainuodamas lietuviškų dainelių ir vieną kalėdinę giesmę. Po programos vaikučiai gavo dovanėlių, kuriuos Kalėdų Senelis buvo pilkęs SLA patalpose. Saldainiais buvo pavaišinti ir svečiai. Nors įėjimas į šią šventę buvo nemokomas, bet SLA Centro Valdyba pavaišino visus susirinkusius su eida ir pyragu. Beto buvo pravesta rifa, kurioje laimingą pasirodė p. Rutkienė. Su šiuo parengimu vaikučiai pabaigė tų metų veiklos darbą ir išsiskirstė atostogoms. Visai vaikučių programai vadovavo ir juos paruošė p. I. Simanaukienė, jos padėjėja p-lė Olga Zabarauskaitė.

Susivienimas Liet. Arg. Turi Naują Valdybą

Praeitų metų gruodžio 13 d. visuotinė SLA susirinkime buvo išrinkta nauja Centro Valdyba.

Pirmininkas — R. Stalioraitis, Vicepir. — Leop. Stankevičius, sekretorius — G. Baršauskas, II sekr. — O. Zabarauskaitė, išdinininkas — Alb. Ramanauskas, II izdin. — J. Bakaitis, Nariai: J. Mikulėnas, A. Paserbskis, T. Aliukas, Alb. Arlauskas.

• Juozas Činskis, Susivienijimo Lietuvių Argentinoje narys, jau beveik trys metai yra suparalyzuotas. Žmonos ir namiškių prižiūrimas, randasi savo namuose.

Liet. Senelių židinio kertinio akmens pašventinimo iškilmės Adroge.

Jaunųjų Pagerbimas

Kad palydėti "viengungišką gyvenimą", L. Centro "Aušros" choro jaunimas, to choro dalyviams Emaj Jankauskaitėi ir Viktorui Plūkiui surengė gražias išleistuves pp. Burby namuose V. Ballester. Vakarieneje susirinko apie 30 choristų ir draugų, kuriuos maloniai aptarnavo p. Burby šeima drauge su pp. Švenčioniais. Vakarą metu vyravo linksma nuotaika, daug juokų ir prasmingų dovanėlių abiemis jaunavedžiams, kaip paprastai tokiose "išleistuvėse" būna. Linksma sveikinimo kalbą pasakė A. Rūplėnas, eilėrašėius — A. Narbutas. Susirinkus dainų mylėtojų grupei,

drašiai skambėjo lietuviškos sutartinės, vėliau buvo pašokta. Visus maloniai nustebeino businijo choro dalyvė Andrea Cecilia Banilytė 25 dienų amž., kuri irgi su tėveliais dalyvavo šventėje. E. Jankauskaitės - V. Plūko jungtuvės įvyksta V. Lugane sausio 10 d. 21.30 val. S. Cristo bažnyčioje. Linkime jauniems laimingo ir šviesaus gyvenimo.

Alarmis.

• Vasario 16 d. minėjimas įvyks vasario 14 d. šeštadienį SLA patalpose. Bažnytinės apeigos ir vainiko padėjimas prie piramidės bus sekmadienį vasario 15 d. 10 val. Bs. As. katedroje.

Dr. ANTANAS SAIKAUSKAS
G y d y t o j a s

Priima penktad. 19 val.:
Viamonte 749, P. 15, Dep. 1 - Cap. Fed. - T. E. 923-5337.
Šeštad. 15 val.:
Condor 1519 - Cap. Federal - T. E. 923-7509.

Netikėtai mirus STEPONUI SARACINSKUI, jo liūdinčiai žmonai Julijai reiškiamo nuoširdžią užuojautą kartu liūdėdami.

Bernabas ir Uršulė Blumbergai su sūnumis.

Mirus KATALINAI RUDAITIENEI jos liūdinčiam vyrui J. Rudaičiui ir jos sesutei A. Lastauskienei su šeima reiškiamo gilią užuojautą.

J. Rudis su šeima.

Mano nuoširdžiai ir ilgametei draugei VERONIKAI TRINKUNIENEI mirus, jos liūdintiems sūnums Julii ir Jonui reiškiau gilią užuojautą.

Ona Grigaliūnaitė.

Negailestingai mirčiai išplėšus iš gyvųjų tarpo JONĄ PASPIRGELĮ jo liūdinčią dukterį Janiną Paspirgelytę ir Henriką Bagdonus ir taip pat kitus šeimos narius, nuoširdžiai užjaučiu.

Antanas Kirstukas.

Mūsų mielam choristai Lioginui Zlotkui ir jo žmonai Paulinai seseriai EMILIJAI ZLOTKAITEI GRIGALIUNIENEI Lietuvoje mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Temperley - Adroge "Aušros" choras.

Negailestingai mirčiai išplėšus gyvenimo kelyje mielą draugę TEKLE ŽEMAITYTĘ MASIULIENĘ, jos liūdinčiai šeimai - vyrui Feliksui Masiuliui, sūnui Albertui su žmona ir dukrai Lucy de Gusto su šeima reiškiau nuoširdžią užuojautą.

Emilija Tūbelytė.

Broliai JUOZUI PAROJUI - PARŠELIUI S. Amerikoje mirus, choristui Antanui Paršeliui ir jo šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Šv. Cecilijos choras.

Aukščiausiam pašaukus STEPONĄ SARACINSKĄ jo liūdinčią žmoną Juliją Saračinskienę nuoširdžiai užjaučiu.

Karolis Misiūnas.